

فهرست مطالب

فصل ۱: مقدمه

۱	- ۱. تاریخچه
۳	- ۲. تعریف
۳	- ۲-۱. تعریف حسابرسی داخلی
۵	- ۲-۲. منابع چهارگانه
۵	- ۲-۳. واحد حسابرسی داخلی
۶	- ۳. دامنه

فصل ۲: رویه‌ها و شیوه‌های حسابرسی داخلی

۷	- ۱. مقدمه
۷	- ۲. رویه‌ها و اهداف حسابرسی داخلی
۱۰	- ۲-۱. برنامه‌ریزی حسابرسی داخلی
۱۰	- ۲-۲. انجام حسابرسی
۱۲	- ۲-۳. روش‌های ارزیابی
۱۳	- ۲-۴. مستندسازی نتایج حسابرسی
۱۳	- ۲-۵. تجزیه و تحلیل اجرای حسابرسی
۱۳	- ۲-۶. یافته‌های حسابرسی، پیگیری و خاتمه
۱۳	- ۲-۷. فرآیند حسابرسی داخلی: تلاش مشارکتی
۱۴	- ۲-۸. کارت ارزیابی متوازن در واحد حسابرسی داخلی
۱۴	- ۲-۹. اصطلاحات
۱۶	- ۲-۹-۱. مزایای کارت ارزیابی متوازن
۱۶	- ۲-۹-۲. معیارهای عملکرد برای حسابرسی داخلی
۲۳	- ۲-۹-۳. گام‌های ایجاد کارت ارزیابی متوازن
۳۲	- ۲-۹-۴. روش‌های حسابرسی مبتنی بر فناوری
۳۳	- ۲-۹-۵. داده‌کاوی در حسابرسی
۴۳	- ۲-۹-۶. تجزیه و تحلیل در حسابرسی داخلی

فصل ۳: منشور حسابرسی داخلی

۵۱	- ۱. مقدمه
۵۲	- ۲. مأموریت و هدف حسابرسی داخلی
۵۳	- ۳. دامنهٔ فعالیت حسابرسی داخلی
۵۳	- ۴. نقش و مسئولیت مدیریت
۵۴	- ۵. نقش و مسئولیت واحد حسابرسی داخلی
۵۵	- ۶. ارتباط با حسابرسان مستقل

۵۵	-۳. ارتباط با کمیته‌ی حسابرسی
۵۶	-۳. اختیارات
۵۷	-۳. استقلال و بی‌طرفی
۵۸	-۳. گزارش و نظارت حسابرسی داخلی
۵۸	-۳. حفظ محرمانگی
۵۹	-۳. سازماندهی و منابع واحد حسابرسی داخلی
۶۰	-۳. برنامه‌ی حسابرسی داخلی
۶۰	-۳. ارزیابی ادواری (برنامه‌ی تضمین و بهبود کیفیت)
۶۱	-۳. تصویب و اصلاح منشور

فصل ۴: مدیریت واحد حسابرسی داخلی

۶۳	-۴. مقدمه
۶۴	-۴. دستورالعمل‌ها و رویداها
۶۴	-۴. برنامه‌ریزی
۶۴	-۴. ۱. برنامه‌ی راهبردی حسابرسی (برنامه‌ریزی حسابرسی داخلی در سطح سازمانی)
۶۶	-۴. ۲. برنامه‌ی سلطنه حسابرسی داخلی (برنامه‌ریزی هر یک از حسابرسی‌ها)
۶۸	-۴. ۳. سازماندهی
۶۸	-۴. ۱. مدل‌های عملیاتی حسابرسی داخلی
۷۸	-۴. ۲. گروههای حسابرسی
۷۸	-۴. ۳. تبدیل واحد حسابرسی داخلی به زمین تمرین مدیریت
۸۰	-۴. ۴. تأمین منابع
۸۲	-۴. ۱. استخدام
۸۳	-۴. ۲. آموزش
۸۵	-۴. ۳. انواع برنامه‌های آموزش کارکنان
۸۶	-۴. ۴. اشکال یا روش‌های آموزش
۸۷	-۴. ۵. تبدیل شدن به حسابرسی داخلی حرفه‌ای
۸۹	-۴. ۶. تجزیه و تحلیل ساختار وظایف
۸۹	-۴. ۷. مهارت‌های مورد نیاز
۹۰	-۴. ۸. مدیریت دانش و سایر منابع در واحد حسابرسی داخلی
۹۲	-۴. ۹. سنجش عملکرد
۹۸	-۴. ۱۰. پاداش
۹۹	-۴. ۱۱. حفظ و نگهدارش
۹۹	-۴. ۱۲. هدایت کردن
۹۹	-۴. ۱۳. رهبری
۱۰۰	-۴. ۱۴. ارتباطات
۱۰۱	-۴. ۱۵. کنترل
۱۰۱	-۴. ۱۶. اندازه‌گیری و کنترل عملکرد کل واحد حسابرسی داخلی
۱۰۲	-۴. ۱۷. چالش‌های مدیریت واحد حسابرسی داخلی
۱۰۵	-۴. ۱۸. غلبه بر چالش‌ها

فصل ۵: چارچوب اجرای حسابرسی داخلی

۱۰۹	-۵. مقدمه
۱۰۹	-۵. برنامه‌ریزی حسابرسی داخلی
۱۰۹	-۵. ۱. تدوین برنامه‌ی حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک
۱۱۰	-۵. ۲. فرآیند مدیریت ریسک

۱۱۱	۱-۳-۵. انواع و طبقات ریسک
۱۱۴	۲-۳-۵. اصول مدیریت ریسک
۱۱۵	۳-۳-۵. فرآیند ارزیابی ریسک برای تسهیل برنامه‌ریزی حسابرسی
۱۱۵	۴-۳-۵. شناسایی ریسک
۱۱۶	۵-۳-۵. تجزیه و تحلیل ریسک
۱۱۷	۶-۳-۵. ارزیابی ریسک حسابرسی داخلی
۱۱۸	۷-۳-۵. رتبه‌بندی ریسک‌ها
۱۲۰	۸-۳-۵. رویکردی برای اجرای ارزیابی ریسک
۱۲۰	۴-۵. یکپارچه‌سازی فعالیت‌های مدیریت ریسک در فرآیند برنامه‌ریزی سازمان
۱۲۱	۱-۴-۵. تعیین جهان حسابرسی
۱۲۲	۵-۵. انواع و سطوح برنامه‌های حسابرسی داخلی
۱۲۳	۱-۵-۵. تدوین برنامه‌ی راهبردی حسابرسی
۱۲۴	۲-۵-۵. تدوین برنامه‌ی حسابرسی سالانه
۱۲۵	۳-۵-۵. برآورد منابع حسابرسی
۱۲۶	۴-۵-۵. برنامه‌ریزی کار حسابرسی داخلی
۱۲۷	۵-۵-۵. بررسی کنترل داخلی
۱۲۸	۷-۵-۵. حسابرسی‌های برنامه‌ریزی نشده
۱۲۹	۵-۶-۵. تعییه‌ی برنامه‌ی کار حسابرسی داخلی
۱۳۰	۱-۶-۵. مسائلی که هنگام تعییه‌ی برنامه حسابرسی باید در نظر گرفت
۱۳۱	۲-۶-۵. تدوین برنامه
۱۳۲	۳-۶-۵. مزایای برنامه‌ی حسابرسی اثربخش
۱۳۳	۴-۶-۵. اصطلاحات مورد استفاده در برنامه‌های حسابرسی
۱۳۴	۵-۶-۵. پیوند دادن اهداف حسابرسی با رویه‌ی حسابرسی
۱۳۵	۵-۶-۵. بودجه‌ی زمانی حسابرسی داخلی
۱۳۶	۷-۵-۵. کار میدانی حسابرسی داخلی
۱۳۷	۱-۷-۵. تعاریف مهم
۱۳۸	۲-۷-۵. خصوصیات شواهد حسابرسی مناسب
۱۳۹	۳-۷-۵. رویه‌ها، راهبردها و شیوه‌های آزمون
۱۴۰	۴-۷-۵. مشاوره و ارتباطات غیررسمی
۱۴۱	۵-۷-۵. چکیده‌ی حسابرسی داخلی
۱۴۲	۶-۷-۵. کاربرگ‌های حسابرسی داخلی
۱۴۳	۸-۵. گزارش حسابرسی داخلی
۱۴۴	۱-۸-۵. پیش‌نویس گزارش
۱۴۵	۲-۸-۵. جلسه‌ی اختتامیه
۱۴۶	۳-۸-۵. پیش‌نویس رسمی
۱۴۷	۴-۸-۵. پاسخ مشتری
۱۴۸	۵-۸-۵. گزارش نهایی
۱۴۹	۶-۸-۵. گزارش سالاندی واحد حسابرسی داخلی به هیئت‌مدیره
۱۵۰	۷-۸-۵. نظرات مشتری
۱۵۱	۹-۵. پیگیری حسابرسی
۱۵۲	۱-۹-۵. بررسی پیگیری
۱۵۳	۲-۹-۵. گزارش پیگیری
۱۵۴	۳-۹-۵. دستورالعمل پیگیری حسابرسی داخلی

فصل ۶: مستندسازی و گزارشگری در حسابرسی داخلی

۱۴۵	۱-۶. مقدمه
۱۴۶	۲-۶. نگهداری و املاه مستندات حسابرسی داخلی
۱۴۶	۳-۶. مستندات
۱۴۶	۴-۲-۲. نگهداری مستندات
۱۴۸	۴-۳. ارائه خدمات توسط اشخاص برون سازمانی/خدمات مشترک/اطمینان بخشی شخص ثالث
۱۴۸	۴-۴. دلایل نگهداری مستندات
۱۴۹	۴-۵. برنامه‌ی زمانی نگهداری مستندات
۱۵۰	۴-۶. کاربرگ‌ها
۱۵۰	۵-۱. اهداف کاربرگ‌های حسابرسی
۱۵۱	۵-۲. اصول نگهداری کاربرگ‌های حسابرسی
۱۵۱	۵-۳. تهیه کاربرگ‌ها
۱۵۲	۵-۴. برنامه‌ی حسابرسی داخلی
۱۵۴	۵-۵. برنامه‌ریزی و بررسی مقدماتی
۱۹۱	۵-۶. کار میدانی حسابرسی و الگوها
۲۰۲	۵-۷. گزارش نتایج حسابرسی داخلی
۲۰۲	۶-۱. رویه‌های اطلاع‌رسانی نتایج حسابرسی
۲۰۳	۶-۲. سند جلسه‌ی اختتامیه
۲۰۶	۶-۳. گزارش حسابرسی داخلی
۲۲۴	۶-۴. نتیجه و پیگیری حسابرسی داخلی
۲۲۴	۶-۵. مقدمه
۲۲۵	۶-۶. الگوی نتیجه و پیگیری حسابرسی (شمیمه‌ی ت)

فصل ۷: بررسی همپیشگان در حسابرسی داخلی

۲۴۱	۱-۱. مقدمه
۲۴۲	۱-۱-۱. برنامه‌ریزی
۲۴۲	۱-۱-۲. اجرای بررسی تضمین کیفیت
۲۴۲	۱-۱-۳. ارائه گزارش
۲۴۳	۱-۱-۴. پیگیری
۲۴۳	۲-۱. اهداف
۲۴۳	۲-۲. توسعه مفهوم بررسی همپیشگان
۲۴۴	۲-۳. انتخاب شریک
۲۴۴	۲-۴. حوزه‌های اصلی تمرکز بررسی همپیشگان
۲۴۵	۲-۵. نواهد
۲۴۵	۲-۶. نتیجه‌گیری و گزارش دهی
۲۴۶	۲-۷. رتبه‌بندی برای گزارش نتایج
۲۴۶	۲-۸. واکنش حسابرسی داخلی
۲۴۶	۲-۹. اجرای توصیه‌ها و پیگیری
۲۴۷	۲-۱۰. فرم‌های بررسی تضمین کیفیت
۲۴۷	۲-۱۱-۱. مرحله‌ی برنامه‌ریزی
۲۶۹	۲-۱۱-۲. اجرای مرحله‌ی بررسی تضمین کیفیت
۲۱۲	۲-۱۱-۳. مرحله خلاصه ارزیابی و گزارش

فصل ۸: استانداردها

۲۵۱	۱-۸. مقدمه

۲-۸. استانداردهای بین‌المللی اجرای حرفه‌ای حسابرسی داخلی (استانداردها)	۳۵۲
۱-۲-۸. هدف استانداردها	۳۵۲
۲-۲-۸. انواع استانداردها	۳۵۲
۳-۲-۸. آین رفتار حرفه‌ای انجمن حسابرسان داخلی	۳۵۵
۳-۸. سازمان بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی (ایتوسای)	۳۵۶
۴-۳-۸. مقدمه	۳۵۶
۴-۳-۸. رهنمود سازمان بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی برای راهبری خوب: INTOSAI GOVs 9100-9230	۳۵۶
۴-۳-۸. استاندارد بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی ۱۶۱۰ «استفاده از کار حسابرسان داخلی»	۳۵۷
۴-۸. استانداردهای پذیرفته شدهی حسابرسی دولتی	۳۵۷
۴-۸. خلاصه	۳۵۷
۴-۸. اصول اخلاقی	۳۵۷
۴-۸. انواع استانداردهای پذیرفته شدهی حسابرسی دولتی	۳۵۷
۴-۸. استانداردهای عمومی	۳۵۸
۴-۸. استانداردهای خاص	۳۵۹
۵-۸. مقایسه استانداردهای انجمن حسابرسان داخلی و استانداردهای پذیرفته شدهی حسابرسی دولتی	۳۶۲
۵-۸. استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۶۱۰ (تجدیدنظر شدهی ۲۰۱۳) و ...	۳۶۴
۵-۸. مقدمه و دامنهی این استاندارد بین‌المللی حسابرسی	۳۶۴
۵-۸. رابطه‌ی بین استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۳۱۵ (تجدیدنظر شده) و ...	۳۶۵
۵-۸. مسئولیت حسابرس مستقل در قبال حسابرسی	۳۶۶
۵-۸. اهداف	۳۶۶
۵-۸. استفاده از کار حسابرسی داخلی	۳۶۷
۶-۸. تعیین حوزه‌ها و میزان استفاده از کمک‌های مستقیم حسابرسان داخلی	۳۶۸
۶-۸. استفاده از کمک‌های مستقیم حسابرسان داخلی	۳۶۹
۶-۸. مستندسازی	۳۶۹
۶-۸. کاربردها و تقاسیر	۳۷۰
۱۰-۶-۸. کاربردها و تقاسیر	۳۷۰
۱۱-۶-۸. رهنمود بیشتر در خصوص مسائل بخش عمومی (استاندارد بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی ۱۶۱۰)	۳۷۱
۷-۸. استاندارد حسابرسی ایزو ۱۹۰۱۱ (۲۰۱۱)	۳۷۲
۱-۷-۸. اصول حسابرسی	۳۷۲
۲-۷-۸. برنامه‌ی حسابرسی	۳۷۳
۴-۷-۸. صلاحیت حسابرس	۳۷۴

فصل ۹: چک‌لیست کنترل داخلی

۱-۹. مقدمه	۳۸۵
۲-۹. پرسش‌ها و پاسخ‌ها	۳۸۵
۳-۹. کمیته‌ی سازمان‌های حامی کمیسیون تردی (کوزو)	۳۸۷
۴-۹. اجزای پنج گانه کوزو	۳۸۸
۱-۴-۹. محیط کنترلی	۳۸۸
۲-۴-۹. ارزیابی ریسک	۳۸۸
۳-۴-۹. فعالیت‌های کنترلی	۳۸۸
۴-۴-۹. اطلاعات و ارتباطات	۳۸۸
۵-۴-۹. فعالیت‌های نظارتی	۳۸۹
۵-۹. اهداف کنترلی برای اطلاعات و فناوری‌های مرتبط (کوبیت)	۳۸۹
۶-۹. اصول کنترل داخلی	۳۸۹
۷-۹. اصول کوزو	۳۹۰

ح / مروری جامع بر حسابرسی داخلی

۳۹۱	۸-۹ اصول کویت
۳۹۲	۱-۸-۹ ۱. برنامه‌ریزی و سازماندهی
۳۹۲	۲-۸-۹ ۲. تحصیل و پیاده‌سازی
۳۹۲	۳-۸-۹ ۳. تحويل و پشتیبانی
۳۹۳	۴-۸-۹ ۴. نظارت و ارزیابی
۳۹۳	۹-۹ دامنه
۳۹۴	۱۰-۹ سؤالات چکلیست
۳۹۴	۱-۱۰-۹ ۱. محیط کنترلی
۳۹۵	۲-۱۰-۹ ۲. بودجه‌بندی، حسابداری و گزارشگری مالی
۳۹۵	۳-۱۰-۹ ۳. مبالغ وصول شده، سپرده‌ها و وجوده نقد
۳۹۷	۴-۱۰-۹ ۴. مدیریت دارایی
۳۹۸	۵-۱۰-۹ ۵. حقوق و دستمزد
۳۹۹	۶-۱۰-۹ ۶. مدیریت منابع انسانی
۴۰۰	۷-۱۰-۹ ۷. خرید، هزینه‌ها و پرداختها
۴۰۱	۸-۱۰-۹ ۸. قراردادها و کمک‌های مالی
۴۰۳	۹-۱۰-۹ ۹. فناوری اطلاعات
۴۰۴	۱۱-۹ ۱۰. درک کنترل‌های داخلی واحد مورد حسابرسی
۴۰۵	۱۲-۹ ۱۱. مستندسازی کنترل‌های داخلی
۴۰۶	۱۳-۹ ۱۲. نقاط خطف کنترل داخلی
۴۰۶	۱۴-۹ ۱۳. ارزیابی کنترل‌های داخلی
۴۰۷	۱۵-۹ ۱۴. طبقه‌بندی نقاط خطف کنترل داخلی برای ارائه گزارش